

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації
Спеціальність "Народна художня творчість"
Спеціалізація "Народне інструментальне мистецтво"
кваліфікація: організатор культурно-дозвільної діяльності,
керівник аматорського колективу народних
інструментів



Київ – 2012

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Державний методичний центр
навчальних закладів культури і мистецтв України

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації

Спеціальність “Народна художня творчість”
Спеціалізація “Народне інструментальне мистецтво”
кваліфікація: організатор культурно-дозвільної діяльності,
керівник аматорського колективу народних
інструментів

КИЇВ – 2012

Видання здійснено на замовлення Державного методичного центру навчальних закладів культури і мистецтв України

*Рекомендовано на засіданні Методичної ради
Миколаївського коледжу культури і мистецтв
(протокол № 5 від 11.06.2012 р.)*

Укладач:

Васьковська Т. А. — викладач Миколаївського коледжу культури і мистецтв

Рецензенти:

Макаренко О. П. — кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичного мистецтва інституту педагогічної освіти Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухомлинського

Корнієнко Л. А. — голова предметно-циклової комісії “Народне інструментальне мистецтво” Херсонського училища культури

Ясюк Т. Л. — голова предметно-циклової комісії “Народне інструментальне мистецтво” викладач-методист КВНЗ Київської обласної ради “Коледж культури і мистецтв”

Редактори: Ковальчук Н. П., Феніна В. А.

Відповідальна за випуск Стронько Т. Ф.

Навчальна практика зі спеціалізації: програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв / уклад.: Т. А. Васьковська. — Київ ; Вінниця, НОВА КНИГА, 2012. — 28 с.

ПП “Нова Книга”, 21029, м. Вінниця, вул. Квятека, 20
Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 2646 від 11.10.2006 р.
Тел. (0432) 52-34-80, 52-34-82. Факс 52-34-81
E-mail: new_book@mail.ru / www.novaknyha.com.ua

© Васьковська Т. А., уклад., 2012
© Державний метод. центр навч. заклад. культ. і мистецтв України, 2012

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна практика зі спеціалізації “Народне інструментальне мистецтво” укладена з урахуванням нових галузевих стандартів вищої освіти та освітньої кваліфікаційної програми підготовки молодшого спеціаліста I–II рівнів акредитації.

Як одна з профільюючих дисциплін вона спрямована закріпити на практиці знання та навички, набуті студентами в процесі вивчення таких музичних дисциплін, передбачених навчальним планом, як: “Спеціальний музичний інструмент”, “Вивчення оркестрових інструментів”, “Методика роботи з оркестром”, “Диригування та читання партитур”, “Інструментознавство та основи інструментовки”, “Ансамбль”, “Оркестровий клас та диригентська практика”.

Основною навчальною метою зазначеної дисципліни є створення таких умов формування професійних навичок, які є максимально наближеними до вимог підготовки сучасного фахівця. Набуті практичні знання та вміння будуть застосовуватися випускниками під час майбутньої трудової діяльності.

Розвиваючою метою є формування у студентів народно-інструментальної спеціалізації прагнення до постійного поглиблення набутих знань, до комунікативності та самостійності у вирішенні виробничих питань.

Виховна мета у зазначеному напрямку полягає у формуванні таких особистісних якостей, як відповідальність, здатність до роботи з людьми різних вікових категорій, чуйність, самокритичність, достатність культури спілкування.

Основні завдання курсу:

- сприяння закріпленню теоретичних знань, умінь та практичних навичок, набутих студентами в процесі вивчення фахових дисциплін циклу;
- вивчення методики роботи аматорських та професійних оркестрів і ансамблів народних інструментів;

- розвиток організаторських здібностей та творчої ініціативи студентів як важливої професійної риси майбутнього фахівця;
- формування умінь та навичок, що забезпечують організацію навчально-репетиційного процесу керівника аматорського оркестру (ансамблю) народних інструментів.

Основними видами занять з практики можуть бути:

- навчально-творча робота народно-інструментального колективу (планування та проведення оркестрових (ансамблевих), групових та індивідуальних занять);
- підготовка оркестрового (ансамблевого) акомпанементу для солістів-вокалістів та солістів-інструменталістів;
- проведення бесід, лекцій, музично-тематичних концертів;
- знайомство з діяльністю аматорських колективів міста і області;
- колективні відвідування концертів, музичних вистав;
- тематичні екскурсії;
- прослуховування різних за жанрами музичних творів, насамперед класичних;
- розповіді про музику та видатних музикантів;
- зустрічі з виконавцями на народних та класичних музичних інструментах.

Головні навички, яких набуває студент під час опанування дисципліною:

- організаційно-управлінські;
- художньо-творчі;
- педагогічно-виховні.

Основною формою проведення занять, згідно з навчальним планом, є теоретичні та практичні заняття.

Заняття з навчальної практики зі спеціалізації проводяться у навчальних аудиторіях, позашкільних та культурно-дозвільних закладах, які мають колектив та необхідну матеріальну базу.

Курс розрахований на 216 педагогічних годин (з них: 134 — аудиторних та лабораторно-практичних; 82 години — самостійної роботи студентів).

У програмі надано орієнтовний тематичний план із розподілом навчального часу на вивчення окремих розділів і тем по курсах і семестрах навчання. Викладачу за погодженням з навчальною частиною закладу надається право змінювати 20 % кількості годин, передбачених для викладання тем курсу в межах навчального плану.

Таким чином, програма з курсу “Навчальна практика зі спеціалізації” створює всі умови для комплексного формування майбутнього фахівця у поетапному процесі практичної підготовки. Внаслідок засвоєння навчальних дисциплін названої програми студент повинен вміти вирішувати як організаційні, навчально-виховні, так і творчо-виконавські завдання, які виникають під час професійної діяльності.

Основні вміння, які отримує студент внаслідок засвоєння курсу
Організаційно-практичні:

- створення матеріально-технічної бази для роботи колективу;
- створення оркестрового (ансамблевого) колективу;
- планування завдань навчально-виховного процесу;
- організація репетиційного процесу;
- підбір навчального і концертного репертуару;
- підготовка і проведення концертного виступу.

Практично-освітні:

- опанування учасниками колективу основ музичної грамоти;
- навчання гри на музичних інструментах;
- розучування оркестрових (ансамблевих) партій.

Практично-творчі:

- набуття основ методики роботи з оркестром (ансамблем) і техніки диригування;
- вміння інструментувати твір або зробити переклад партитури та підготувати до роботи оркестрові (ансамблеві) партії;
- скласти перспективний та конкретний план роботи з колективом для певного інструментального складу;
- здійснювати музично-теоретичний аналіз твору;

- д) аналізувати концертні виступи колективів;
 є) проводити організаційно-виховні заходи (бесіди, лекції, екскурсії);
 ж) формувати сценічну та загальну культуру.

| Завдання діяльності | Практичні уміння |
|--|---|
| Набір учасників до аматорського оркестру (ансамблю) народних інструментів. | Використання форм індивідуальної роботи при вирішенні питань виявлення музично обдарованих осіб та їх залучення до роботи в колективі |
| Формування колективу | Проведення прослуховування тих, хто бажає грати та розподіл оркестрових (ансамблевих) інструментів між учасниками. Формування органів самоврядування |
| Планування та облік роботи колективу | Поточне і перспективне планування роботи колективу. Розклад занять та репетицій, ведення обліку роботи |
| Підготовка викладача-керівника народно-інструментального колективу до практичної роботи. | <i>Керівник колективу повинен уміти:</i> - написати партитуру; - підготувати окремі партії конкретної партитури для проведення репетиційних занять оркестрового (ансамблевого) колективу; - на основі знань методики роботи з інструментальним колективом проводити репетиції різного типу; - налагоджувати музичні інструменти оркестру (ансамблю); - ілюструвати оркестрові (ансамблеві) партії; - при розучуванні музичних творів з колективом визначити виконавські штрихи та прийоми їх виконання; |

| | |
|--|---|
| | - чітко й виразно диригувати оркестром (ансамблем). <i>Керівник колективу повинен уміти:</i> - зробити інструментовку твору; - зробити перекладання музичного твору для нового інструментального складу; - при необхідності виконати транспонування музичного тексту; - зробити музично-теоретичний аналіз твору |
| Робота з колективом | Робота з колективами різного складу. Ілюстрування оркестрових (ансамблевих) партій. Розучування музичних творів з оркестром (ансамблем) |
| Проведення навчально-виховної роботи в колективі | Вивчення музичної грамоти з учасниками колективу. Індивідуально-урочна та групова форма навчання в процесі оволодіння оркестровими (ансамблевими) інструментами. Репетиційна робота колективу |
| Підготовка і проведення концертних виступів | Вимоги до складання концертної програми. Вирішення організаційних питань підготовки та проведення концертного виступу. Завдання генеральної репетиції. Проведення генеральних репетицій. Проведення концертних виступів. Аналіз концерту |
| Підготовка і проведення позааудиторних виховних заходів у колективі. | Проведення організаційно-виховних заходів (бесіди, лекції, екскурсії). Формування сценічної та загальної культури |

МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ

1. Спеціальні музично-інструментальні дисципліни:

- оркестровий клас та диригентська практика;
- диригування та читка оркестрових партитур;
- ансамбль;
- спеціальний музичний інструмент;
- вивчення оркестрових інструментів;
- інструментознавство та інструментовка.

2. Музично-теоретичні та музично-історичні дисципліни:

- теорія музики;
- сольфеджіо;
- гармонія;
- народна музична творчість;
- музична література;
- аналіз музичних творів.

3. Суспільно-історичні та педагогічно-психологічні:

- народознавство;
- основи педагогіки і психології;
- культура та етика професійної поведінки.

СТРУКТУРА КУРСУ

Зміст курсу має три частини:

I частина. Ознайомлення зі структурою та змістом курсу.

II частина. Базова навчальна музично-теоретична.

III частина. Навчально-практична. Формування та удосконалення професійних навичок. Підготовка та участь у концертах.

| Нормативні дані Форма навчання | Термін навчання | | Всього годин | Аудиторні заняття | Лабораторно-практичні | Індивідуальні заняття | Самостійна робота | Підсумкова оцінка |
|-----------------------------------|-----------------|---------|--------------|-------------------|-----------------------|-----------------------|-------------------|-------------------|
| | курс | семестр | | | | | | |
| Денна | III | V | 44 | 32 | 32 | - | 12 | - |
| | IV | VI | 68 | 42 | 42 | - | 26 | - |
| | | VII | 56 | 32 | 32 | - | 24 | - |
| | | VIII | 48 | 28 | 28 | - | 20 | VIII |
| | Всього: | | 216 | 134 | 134 | - | 82 | |

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ ВИВЧЕННЯ КУРСУ

III курс, V семестр

На початковому етапі роботи з дисципліни “Навчальна практика зі спеціалізації” студентів ознайомлюють з метою та основними завданнями курсу, звертається увага на специфіку організації та проведення занять з навчальної практики.

Наступним кроком засвоєння навчального плану є ознайомлення з особливостями роботи в аматорських та професійних народно-інструментальних колективах.

Для цього слід:

- познайомитися з роботою кращих колективів: історія їх створення, якісний склад, планування та творчі досягнення у художньо-виконавській роботі за конкретний період;
- відвідати репетиції визначених колективів і зробити аналіз методичних особливостей проведення репетиційної роботи;
- відвідати концертні виступи оркестрів та ансамблів народних

інструментів і написати відповідний відгук, вказавши на інструментальний склад, репертуар, манеру і художній рівень виконавської майстерності.

III курс, VI семестр

Головними завданнями при засвоєнні курсу є ознайомлення з вимогами до навчально-звітної документації, оволодіння основними принципами організації оркестрового (ансамблевого) колективу народних інструментів та підготовка нескладної партитури для роботи з ним.

Студентам пропонується:

- організувати набір учасників майбутнього курсового народно-інструментального колективу (ділова гра);
- спланувати та здійснити облік роботи колективу, застосовуючи загальні правила ведення спеціального журналу;
- укомплектувати навчальний оркестровий (ансамблевий) колектив із розподілом на інструментальні групи;
- визначити конкретні музичні твори та відповідні текстам вправи на розігрування;
- організувати навчально-репетиційний процес навчального оркестру (ансамблю);
- аналізувати хід репетицій;
- підготувати та провести підсумкове заняття у формі концертного виступу навчального оркестру (ансамблю).

IV курс, VII семестр

У наступному семестрі зміст навчально-творчої діяльності студента спрямовується на індивідуально-урочну та дрібногрупову форми у процесі оволодіння оркестровими (ансамблевими) музичними інструментами та методикою аналізу індивідуального заняття. Особливу увагу слід приділяти відповідній методиці проведення занять у період початкового етапу вивчення гри на народних інструментах, накопиченню навчального та концертного

репертуару для переддипломної практики зі спеціалізації та майбутньої роботи кожного студента.

Студентам пропонується:

- відвідування індивідуальних занять з музичних інструментів різних рівнів підготовки (початковий, середній, достатній), які використовуються в народно-інструментальних колективах;
- оволодіння методикою проведення індивідуальних занять та групових репетицій при вивченні музичного твору;
- засвоєння основних принципів укладання репертуарного плану оркестру (ансамблю) народних інструментів;
- підбір тематично-виховного матеріалу для проведення музичних бесід, вечорів, інших подібних творчих заходів;
- аналіз процесу формування репертуару у вигляді накопичення партитур для оркестрового (ансамблевого) виконавства.

IV курс, VIII семестр

У названому семестрі особливу увагу слід звернути на застосування музично-теоретичних знань та практичних навичок, набутих у попередньому періоді навчання з фахових дисциплін. Студенти працюють з навчальним оркестром (ансамблем), пишуть анотацію на твір, складають план репетицій, удосконалюють методику проведення поточних та генеральної репетицій, готують навчальний колектив до концертного виступу.

Для цього потрібно:

- на основі загально-педагогічних та теоретико-музичних положень і настанов постійно удосконалювати методику проведення практичних занять з колективом;
- виявляти і удосконалювати музично-виконавські вміння та навички учасників колективу;
- після проведення занять проводити аналіз ходу репетицій із залученням вражень і пропозицій студентів;
- акцентувати увагу на ідейно-художньому змісті твору;

- аналізувати практичні досягнення інструментального колективу з урахуванням темпової, ритмічної, агогічної і динамічної злагодженості;
- проводити роботу над фразуванням, динамікою, штрихами;
- планувати репетиції та організовувати концертні виступи;
- працювати над постійним розвитком загальної виконавської майстерності та сценічної культури;
- визначити роль диригента оркестру.

Підсумковою роботою студента за пройдений курс є підготовка музичного твору та його виконання на концерті: (диференційному заліку).

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН III курс, V семестр

| № | Назва теми | Всього | Аудиторні | Практичні | Самостійна робота самостій |
|----|---|--------|-----------|-----------|-------------------------------|
| 1. | Вступ. Мета й основні завдання курсу із навчальної практики | 2 | 2 | 2 | |
| 2. | Особливості роботи з аматорським музично-інструментальним колективом. Методика складання питань для аналізу репетицій та концертних виступів. | 2 | 2 | 2 | |
| 3. | Знайомство з роботою дитячих аматорських, студентських та професійних оркестрів (ансамблів) народних інструментів. Відвідування групових та загальнооркестрових репетицій, концертних виступів колективів різних складів (народно-інструментальних, фольклорних, естрадних). | 38 | 26 | 26 | 12 |

| | | | | | |
|----------------|---|-----------|-----------|-----------|-----------|
| 4. | Аналіз відвіданих репетицій та концертних виступів. Підсумкове заняття. | 2 | 2 | 2 | |
| Всього: | | 44 | 32 | 32 | 12 |

III курс, VI семестр

| № | Назва теми | Всього | Аудиторні | Практичні | Самостійна робота |
|----|---|--------|-----------|-----------|-------------------|
| 1. | Організаційні питання процесу створення музичного колективу. Вирішення матеріально-господарчих питань (студія, інструменти, нотний матеріал) | 2 | 2 | 2 | |
| 2. | Організація набору у колектив (оголошення, бесіди, концерт, навантаження – оплата). Виявлення музичних здібностей майбутніх учасників, розподіл музичних інструментів | 3 | 2 | 2 | 1 |
| 3. | Комплектування навчального оркестрового (ансамблевого) колективу (розподіл по інструментах, вибір твору, вправи на розігрування) | 4 | 2 | 2 | 2 |
| 4. | Планування та облік роботи колективу. Складання перспективного та поточного планів | 3 | 2 | 2 | 1 |
| 5. | Ведення навчальної документації (навчальні програми, журнали обліку, афіші). | 3 | 2 | 2 | 1 |
| 6. | Самоврядування в музичному колективі (форми самоврядування, створення активу та розподіл обов'язків між ними) | 3 | 2 | 2 | 1 |
| 7. | Організація навчально-репетиційного процесу. Розклад роботи. Типи репетицій та їх планування, музично-творчий і виховний зміст | 4 | 2 | 2 | 2 |

| № | Назва теми | Всього | Аудиторні | Практичні | Самостійна робота |
|----------------|---|-----------|-----------|-----------|-------------------|
| 8. | Планування репетицій. Навчально-практична репетиція. Однорідний за інструментальним складом ансамбль. Настроювання інструментів, вправи на розігрування. Ознайомлення з п'єсою. Робота над текстом, аплікатурою, штрихами, динамікою, художнім образом. Робота над виконавською майстерністю | 20 | 12 | 12 | 8 |
| 9. | Планування репетицій. Навчально-практична репетиція. Робота з однорідним та мішаним за інструментальним складом ансамблями. Настроювання інструментів, вправи на розігрування. Ознайомлення з п'єсою. Робота над текстом, аплікатурою, штрихами, динамікою, художнім образом. Робота над виконавською майстерністю. Аналіз якісного накопичення партитур до оркестрового (ансамблевого) репертуару. | 22 | 14 | 14 | 8 |
| 10. | Підготовка та проведення концертного виступу навчального оркестру (ансамблю). Підсумкове заняття | 4 | 2 | 2 | 2 |
| Всього: | | 68 | 42 | 42 | 26 |

IV курс, VII семестр

| № | Назва теми | Всього | Аудиторні | Практичні | Самостійна робота |
|----------------|--|-----------|-----------|-----------|-------------------|
| 1. | Планування індивідуально-урочної та дрібно-групової форм навчання у процесі оволодіння оркестровими (ансамблевими) інструментами. Методика проведення аналізу індивідуального заняття | 3 | 2 | 2 | 1 |
| 2. | Відвідування індивідуальних занять на музичних інструментах студентів різних рівнів підготовки (початковий, середній, достатній), що використовуються у народно-інструментальних колективах (домра, балалайка, бандура, гітара, баян, духові та ударні інструменти). | 26 | 16 | 16 | 10 |
| 3. | Індивідуально-практична робота – стажування студентів у дитячому аматорському оркестровому колективі | 24 | 12 | 12 | 12 |
| 4. | Підбір тематичного матеріалу для проведення музичних бесід, вечорів. Аналіз накопичення партитур для оркестрового (ансамблевого) репертуару. Підсумкове заняття | 3 | 2 | 2 | 1 |
| Всього: | | 56 | 32 | 32 | 24 |

IV курс, VIII семестр

| № | Назва теми | Всього | Аудиторні | Практичні | Самостійна робота |
|----------------|---|-----------|-----------|-----------|-------------------|
| 1. | Закріплення навичок роботи з оркестром (ансамблем) народних інструментів. Конструювання основних варіантів складу навчальних оркестрів (ансамблів) з урахуванням регіону | 2 | 2 | 2 | |
| 2. | Аналіз накопичення партитур для оркестрового (ансамблевого) репертуару. Підбір музично-педагогічного та концертно-художнього репертуару для оркестру (ансамблю) народних інструментів. Підготовка партитури та окремих партій для занять із навчальним колективом | 4 | 2 | 2 | 2 |
| 3. | Анотація на музичний твір. Планування репетиції | 4 | 2 | 2 | 2 |
| 4. | Навчально-практична робота студентів з навчальним колективом. Розбір п'єс, загальна робота над текстом, особливості роботи над апікатурою, штрихами, динамікою, художнім образом. Робота над художньо-виконавською майстерністю | 34 | 20 | 20 | 14 |
| 5. | Складання концертної програми на конкретну тематику. Підготовка та проведення концертного виступу навчального оркестру (ансамблю). Підсумкове заняття | 4 | 2 | 2 | 2 |
| Всього: | | 48 | 28 | 28 | 20 |

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів є досить ефективним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних занять та загальних репетицій. Постійно виконується самостій-

на робота — це основа для закріплення, накопичення, розвитку і вдосконалення виконавських навичок, а в цілому — досягнення помітної музично-виконавської майстерності.

Викладачеві слід контролювати, перевіряти та давати рекомендації щодо удосконалення виконання завдань самостійної роботи.

Для складання та розробки документації необхідно використовувати наочні приклади, зразки з готових документів керівників аматорських народно-інструментальних колективів.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

III курс, V семестр

- Відвідувати репетиції оркестрів та ансамблів народних інструментів та їх концертні виступи.

III курс, VI семестр

- Організувати та провести набір до оркестру (ансамблю) на навчальному (курсовому) колективі.
- Спланувати навчальну роботу колективу.
- Вести навчальну документацію (навчальні програми, журнали обліку, афіші).
- Підібрати унісонні оркестрові (ансамблеві) вправи.
- Підібрати гармонічні (акордові) оркестрові (ансамблеві) вправи.
- Підібрати оркестрові (ансамблеві) партитури для різних рівнів оркестрів (ансамблів).
- Скласти репертуарний план оркестрового (ансамблевого) колективу.
- Підготувати до репетиції оркестр (ансамбль), написати оркестрові (ансамблеві) партії, визначити складні місця для виконання.

IV курс, VII семестр

- Відвідати та проаналізувати індивідуальні й групові заняття студентів на музичних інструментах різних рівнів підготовки (початковий, середній, достатній), що використовуються у народно-інструментальних колективах (домра, балалайка, бандура, гітара, баян, духові та ударні інструменти).
- Організувати і провести індивідуальні та групові заняття у дитячому аматорському оркестровому (ансамблевому) колективі.
- Підібрати матеріал та провести захід на мистецтвознавчу тему (бесіда, лекція, музичний вечір тощо).
- Вивчити базу практики та підготувати нотний матеріал для навчально-творчої роботи в аматорському колективі на переддипломній професійній практиці.
- Ознайомитися з навчальною та методичною літературою бази практики.

IV курс, VIII семестр

- Скласти план групових та загальних оркестрових репетицій.
- Підібрати репертуар для різних рівнів оркестру (ансамблю) народних інструментів.
- Підготувати інструментальний твір та партії, виходячи зі складу навчального оркестру (ансамблю).
- Підготувати та провести концертний виступ навчального оркестру (ансамблю).

ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ ТА ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

III курс, V семестр

1. Надати:
 - аналіз відвіданих репетицій та концертних виступів оркестрів (ансамблів) народних інструментів.

III курс, VI семестр

1. Надати:
 - зошит із вправами для унісонного виконання в оркестрі (ансамблі);
 - партитуру для початкуючого ансамблю та оркестрові партії.
1. Відповісти на теоретичні питання в обсязі вивчених тем.
2. Показати вивчений з ансамблем музичний твір, написаний у простій формі.

IV курс, VII семестр

1. Надати:
 - партитуру й оркестрові (ансамблеві) партії підготовленого твору;
 - папку з набором навчального репертуару для початкуючого оркестру (ансамблю) народних інструментів;
 - текст бесіди.
2. Відповісти на теоретичні питання в обсязі вивчених тем.

IV курс, VIII семестр (диференційований залік)

1. Надати:
 - партитуру самостійно інструментованого музичного твору та його оркестрові (ансамблеві) партії;
 - папку з набором навчального репертуару для різних рівнів оркестру (ансамблю) народних інструментів.
2. Відповісти на теоретичні питання в обсязі вивчених тем з курсу.

3. Продиригувати у концертному заході твори власної інструментовки.

Критерії оцінювання знань та умінь

Оцінка є не тільки показником знань студентів, а й стимулом для його подальшої роботи, тому головним критерієм при оцінюванні є індивідуальний підхід до виконуваної діяльності.

| Рівні навчальних досягнень | Бали | Оцінка | Критерії оцінювання |
|----------------------------|------|--------|---|
| Низький (фрагментарний) | 1 | "2" | Отримує студент, робота якого виконана не у повному обсязі, неякісно, не містить помітного творчого підходу до вирішення завдань і має багато суттєвих зауважень з боку викладачів предметної комісії. Не вміє спілкуватися з колективом. Багато грубих помилок у техніці диригування. Не знає особливостей партитури. Власна інструментовка виконана неякісно. Дуже слабкі знання питань методики гри на музичному інструменті. Не розуміє, як пояснювати навчальні питання тому, кого навчає. Бесіда на тему спеціалізації без ілюстративного матеріалу. Робота виконана на 20 %. |
| | 2 | | Одержує студент, робота якого виконана не у повному обсязі, неякісно, не містить новаторського творчого підходу до вирішення завдань і має багато суттєвих зауважень з боку викладачів предметної комісії. Не вміє спілкуватися з колективом. Багато грубих помилок у техніці диригування. Не знає особливостей партитури. Власна інструментовка виконана неякісно. Дуже слабкі знання з питань методики гри на музичному інструменті. Не розуміє, як пояснювати навчальні питання тому, кого навчає. |

| | | |
|---------------------------|---|--|
| Середній (репродуктивний) | 3 | Бесіда на тему спеціалізації без ілюстративного матеріалу. Робота виконана на 20–30 %. |
| | 4 | Одержує студент, робота якого виконана не у повному обсязі, неякісно, не містить помітного творчого підходу до вирішення завдань і має суттєві зауваження з боку викладачів предметної комісії. Не вміє спілкуватися з колективом. Багато грубих помилок у техніці диригування, у знанні партитури власної інструментовки, в обсязі роботи з оркестром (ансамблем). Слабкі знання з питань методики гри на музичному інструменті. Невміння пояснювати навчальні питання тому, кого навчає. Дуже слабка бесіда на тему спеціалізації без ілюстративного матеріалу. Робота виконана на 50 %. |
| | 5 | Одержує студент, робота якого виконана не у повному обсязі та неякісно, не містить помітного творчого підходу до вирішення завдань і має суттєві зауваження з боку викладачів предметної комісії. Спілкування з колективом не на належному рівні. Грубі помилки у техніці диригування, у знанні партитури власної інструментовки, в обсязі роботи з оркестром (ансамблем). Слабке знання з питань методики гри на музичному інструменті та багато ускладнень в умінні пояснювати навчальні питання тому, кого навчає. Бесіда на тему спеціалізації без ілюстративного матеріалу. Робота виконана на 45–55 %. |
| | | Одержує студент, робота якого виконана у повному обсязі, але неякісно, не містить творчого підходу щодо рішення завдань і має суттєві зауваження з боку викладачів предметної комісії. Спілкування з колективом не на належному рівні. |

| | | | |
|--------------------------------|---|-----|---|
| | | | Помилки у техніці диригування, у знанні партитури власної інструментовки, в обсязі роботи з оркестром (ансамблем). Слабкі знання у методиці гри на музичному інструменті та багато ускладнень в умінні пояснювати навчальні питання тому, кого навчає. Бесіда на тему спеціалізації без ілюстративного матеріалу. Робота виконана на 55–60 %. |
| | 6 | | Одержує студент, робота якого виконана у повному обсязі, але неякісно, не містить новаторського творчого підходу до рішення завдань і має суттєві зауваження з боку викладачів предметної комісії. Спілкування з колективом не на належному рівні. Помилки у техніці диригування, у знанні партитури власної інструментовки, в обсязі роботи з оркестром (ансамблем). Слабкі знання у методиці гри на музичному інструменті та багато ускладнень в умінні пояснювати навчальні питання тому, кого навчає. Змістова бесіда на тему спеціалізації без ілюстративного матеріалу. Робота виконана на 60–65 %. |
| Достатній (частково-пошуковий) | 7 | “4” | Одержує студент, робота якого виконана на достатньому рівні, тобто за всіма вищезазначеними пунктами, якісно, але дещо формально і не містить новаторського творчого підходу щодо вирішення завдань. Має незначні недоліки в спілкуванні з колективом, в оволодінні технікою диригування, у знанні партитури власної інструментовки, в обсязі роботи з оркестром (ансамблем). Знає методику гри на музичному інструменті, але інколи має ускладнення в умінні пояснювати навчальні питання тому, кого навчає. Змістова бесіда на тему спеціалізації, але використано недостатньо ілюстративного матеріалу. Робота виконана на 65–70 %. |

| | | | |
|----------------------------------|----|--|--|
| | | | Одержує студент, робота якого виконана на достатньому рівні, тобто за всіма вищезазначеними пунктами, якісно, але дещо формально і не містить помітного творчого підходу щодо вирішення завдань. Має незначні недоліки у спілкуванні з колективом, оволодінні технікою диригування, у знанні партитури власної інструментовки, в обсязі роботи з оркестром (ансамблем). Знає методику гри на музичному інструменті, але інколи має ускладнення в умінні пояснювати навчальні питання тому, кого навчає. Змістова бесіда на тему спеціалізації, але використано недостатньо ілюстративного матеріалу Робота виконана на 70–80 %. |
| | 8 | | Одержує студент, робота якого виконана на достатньому рівні, тобто за всіма вищезазначеними пунктами, якісно, але дещо формально і не містить новаторського творчого підходу щодо вирішення завдань. Має незначні недоліки у спілкуванні з колективом, у володінні технікою диригування, у знанні партитури власної інструментовки, в обсязі роботи з оркестром (ансамблем). Знає методику гри на музичному інструменті, але інколи затрудняється в умінні пояснювати навчальні питання тому, кого навчає. Змістова бесіда на тему спеціалізації, але використано недостатньо ілюстративного матеріалу. Робота виконана на 80–90 %. |
| Високий (дослідницький, творчий) | 9 | | Одержує студент, робота якого виконана у повному обсязі, тобто за всіма вищезазначеними пунктами, якісно, творчо й не викликала суттєвих зауважень комісії: спілкування з колективом, володіння технікою диригування, знання партитури власної інструментовки. |
| | 10 | | |

| | | |
|----|-----|---|
| | | Обсяг роботи з оркестром (ансамблем). Знання методики гри на музичному інструменті, вміння пояснювати навчальні питання тому, кого навчає. Змістовна бесіда на тему спеціалізації з використанням ілюстративного матеріалу. Робота виконана на 90–95 %. |
| 11 | “5” | Одержує студент, робота якого виконана у повному обсязі, тобто за всіма вищезначеними пунктами, якісно, творчо й не викликала суттєвих зауважень комісії: спілкування з колективом, володіння технікою диригування, знання партитури власної інструментовки. Обсяг роботи з оркестром (ансамблем). Знання методики гри на музичному інструменті, вміння пояснювати навчальні питання тому, кого навчає. Змістовна бесіда на тему спеціалізації з використанням ілюстративного матеріалу. Робота виконана на 95–100 %. |
| 12 | “5” | Одержує студент, робота якого виконана у повному обсязі, тобто за всіма вищезначеними пунктами, якісно, творчо й не викликала суттєвих зауважень комісії: спілкування з колективом, володіння технікою диригування, знання партитури власної інструментовки. Обсяг роботи з навчальним оркестром (ансамблем). Відмінні знання методики гри на музичному інструменті, вміння пояснювати навчальні питання тому, кого навчає. Змістовна бесіда на тему спеціалізації з використанням ілюстративного матеріалу. Робота виконана на 100 %. |

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Алексеев П. Русский народный оркестр. — М.: Музыка, 1962.
2. Андреев В. Материалы и документы. — М.: Музыка, 1986.
3. Большаков А. Организация и руководство оркестром народных инструментов. — К., 1969.
4. Васильев Ю., Широков А. Рассказы о русских народных инструментах. — М.: Советский композитор, 1979.
5. Галич В. О развитии внутреннего слуха, творческой инициативы и фантазии на индивидуальных занятиях. Вопросы фортепианной педагогики. Вып. 4. — М.: Музыка, 1976.
6. Грум-Гржимайло Г. Музыкальное исполнительство. — М.: Знание, 1984.
7. Ержемский П. Психология дирижирования. — М.: Музыка, 1988.
8. Иванов П. Оркестр українських народних інструментів — К.: Музична Україна, 1981.
9. Илюхин О., Шишаков Ю. Школа коллективной игры для оркестра народных инструментов. — М.: Музыка, 1970.
10. Имханицкий М. Новые тенденции в современной музыке для русских народных инструментов. Учебное пособие. — М., 1981.
11. Каргин А. Работа с самодеятельным оркестром русских народных инструментов. — М.: Музыка, 1984.
12. Канерштейн М. Вопросы дирижирования. — М., 1972.
13. Колесса М. Основы техники диригування. — К.: Музична Україна, 1973.
14. Комаренко В. Український оркестр народних інструментів. — К., 1960.
15. Кушнер Г. О работе с оркестром в первый год обучения. Советы

